IT-TIENI SEZZJONI — APPELLI KRIMINALI

---

8 ta' Jannar, 1959

Imħallef:
Chev. Onor. Dr. W. Harding, B.Litt., LL.D.

Il-Pulizija *versus* Michele Peresso

"Learner" — "Apprentice" — Art. 2 tal-Att X tal-1952.

L-Att X ta' l-1952 jagħmel differenza bejn "apprentice" u "learner", li hija merament teknika, u tikkonsisti f'rekwiżit partikulari li trid il-liġi fil-każ ta' l-"apprentice", ċjoè ir-rabta reċiproka b'"written agreement". Kieku ma kienx hemm dan ir-rekwiżit speċjali, id-differenza kienet tkun imperċettibbli jew xejn.

Biex persuna tkun "learner" fis-sens tal-liġi, jeħtieġ li dik il-persuna tkun qegħedha tirċievi xi istruzzjoni speċjali, u mhux biżżejjed li sempliċement tkun qegħedha tipperfezzjona ruħha biż-żmien fil-kors ordinarju ta' l-affarijiet. Jeħtieġ li jirriżulta xi ħaġa aktar milli sempliċement il-każ ta' bniedem, sija pure fil-limiti ta' l-età ta' bejn l-erbatax u d-dsatax il-sena, li jkun ġa jaf is-sengħa, u biss ikun qiegħed jakkwista aktar prattika billi jkun impjegat f'dik is-sengħa; jeħtieġ li dak il-bniedem ikun qiegħed jakkwista xi ħaġa ġdida li ma kienx jaf qabel, u, dippjù, li jkun hemm xi ħadd li jkun qiegħed jgħallmu dak li ma jafx.

Għaldaqstant, min jimpjega miegħu persuna ta' l-età bejn l-erbatax u d-dsatax il-sena biex jaħdimlu f'sengħa li dak l-impjegat ġa jafha, mingħajr ma jgħallmu xejn ġdid f'dik is-sengħa, mhux suġġett għall-liġi li tirregola l-impieg tal-"learners".

Il-Qorti; — Rat l-imputazzjoni miġjuba mill-Pulizija kontra l-imputat quddiem il-Qorti Kriminali tal-Maġistrati ta' Malta, talli l-Belt, f'dawn l-aħħar tliet xhur, billi huwa proprjetarju tan-"New Art Press" f'numru 171, Merchants Street, ħaddem bħala "learners" lil Michael Damato u lil Vincent Ciappara (it-tnejn ta' età ta' anqas minn 19 il-sena) mingħajr permess bil-miktub mid-Direttur tax-Xogħlijiet, naqas li jibgħat lill-istess Direttur iċ-ċertifikat tagħhom ris-

[illegible]vament, u ħallas lil Michael Damato paga anqas milli kien imissu;

Rat it-talba tal-Pulizija biex l-imsemmi Michael Peresso jiġi mġiegħel li jħallas is-somma ta' £25.14.0 li tappartjeni lill-imsemmi Michael Damato bħala differenza fil-paga tiegħu għall-perijodu mill-ewwel ta' Jannar sat-12 ta' Awissu, 1954;

Rat is-sentenza ta' dik il-Qorti tal-14 ta' Settembru, 1954, li biha ddikjarat illi Ciappara u Damato ma humiex "learners" fis-sens tal-liġi, u li għalhekk id-dispożizzjoni tal-liġi li l-imputat ġie allegat li vvijola ma tapplikax għalihom, u f'dan is-sens iddikjarat l-imputat mhux ħati u lliberatu;

Rat ir-rikors ta' l-Attorney General, li bih appella middeċiżjoni fuq imsemmija, u talab li tiġi revokata u li l-imputat jiġi misjub ħati skond l-imputazzjoni;

Trattat l-appell;

Ikkunsidrat;

Il-gravam tal-Prosekuzzjoni hu dwar pont ta' liġi, fissens li tikkontrasta l-interpretazzjoni li tal-kelma "learner" tat il-Qorti ta' l-Ewwel Istanza;

Il-Maġistrat, in sostanza, irritjena li, biex persuna tkun "learner" fis-sens tal-liġi, jeħtieġ li tkun qegħedha tirċievi xi istruzzjoni speċjali, u ma hux biżżejjed li sempliċement tkun qegħedha tipperfezzjona ruħha biż-żmien filkors ordinarju ta' l-affarijiet;

Il-Prosekuzzjoni, kif jidher mir-rikors, issostni li, biex persuna tkun "learner" fis-sens tal-liġi, biżżejjed li tkun ta' l-età ta' aktar minn 14 il-sena u anqas minn 19, u tkun qegħedha tiġi mrawma fis-sengħa;

Ikkunsidrat;

Illi skond il-liġi (Att X ta' l-1952), hemm differenza bejn "apprentice" u "learner". Din id-differenza hi merament teknika, vwoldiri tikkonsisti f'rekwiżit partikulari li trid il-liġi fil-każ ta' "apprentice", čioè rabta reċiproka o "written agreement". Infatti, jekk ma jkunx hemm dan ir-rekwiżit speċjali, id-differenza kienet tkun imperċettibbli jew xejn, għax l-istess skop ta' l-"apprenticeship" hu dak "to acquire knowledge"; u del resto, kif innota ċ-

Chief Justice Lord Kenyen fil-kawża R. V. Lainden (Inhabitants) (1799), 8 Term. Rep. 379, il-kelma "apprentice" ġejja mill-kliem "apprendre" Franċiża, li tfisser "to learn";

Il-liġi tagħti (art. 2) definizzjoni ta' "learner" b'dawn il-kliem: "Learner means a person, other than an apprentice, who is over the age of fourteen years and under the age of nineteen years, and who is receiving training in a calling otherwise than in a school or institution maintained wholly or partly from public funds";

Kif wieħed jista' jara, is-sottomissjoni tal-Prosekuzzjoni tħalli l-kwistjoni fejn hi, għaliex dak li hu in kwistjoni hu appuntu x'għandhom ifissru l-kliem "who is receiving training in a calling" fit-test Ingliż, tradotti fit-test Malti bil-kliem "li jkun qiegħed jiġi mrawwem f'sengħa";

L-Ewwel Qorti rriteniet li l-għemil ta' l-imputat ma hux kolpit mil-liġi, għax hu mpjega tnejn minn nies li diġà kienu jafu s-sengħa għax diġà kienu tgħallmuha band'oħra, li ma tgħallmu xejn ġdid, u li ma kienux qegħdin jiġu mgħallmin minn ħadd;

Issa, din il-Qorti tqħseb li, biex wieħed jara sewwa x'inhu s-sens tal-liġi, jeħtieġ li mal-kelma "learner" jakkoppja inxindibbilment il-kliem "who is receiving training in a calling". Vwoldiri, mhux korrett li wieħed jieqaf biss fuq il-kelma "learner" u jikkuntenta ruħu b'dak li etimoloġikament tfisser din il-kelma. Infatti, fil-ktieb dwar il-loġika, miktub minn Archbishop Whateley, ċitat bħala awtorità anki f'sentenza tal-Qrati Ingliżi, il-kelma "learning", minbarra "knowledge itself", tfisser ukoll "the act of acquiring knowledge". Kieku, għalhekk, wieħed kellu jillimita s-sens tal-kelma "learner" f'din il-liġi għal dan is-sens biss, allura jkun "learner" anki dak li, avvolja jkun jaf is-sengħa, ikun qiegħed jakkwista aktar tagħrif tagħha bil-prattika. Iżda l-liġi marret aktar 'il hemm minn daqshekk, u eżiġiet li, biex wieħed ikun kunsidrat "learner", jeħtieġ li jkun "receiving training in a calling". Ma hux biżżejjed li jkun qiegħed jipperfezzjona ruħu bil-prattika, imma jeħtieġ li jkun qiegħed jirċievi t-"training" fis-sengħa. Il-kelma "receive" neċessarjament tippredika li jkun hemm xi ħadd li qiegħed "jagħtih" dak il-"training". Vwoldiri li, biex il-Qorti

tista' tqies bniedem "learner", jeħtieġ li jirriżulta xi ħaġa aktar milli sempliċement il-każ ta' bniedem, sija pure fil-limiti ta' età fuq imsemmija, li jkun ġa jaf is-sengħa, u biss ikun qiegħed jakkwista aktar prattika billi jkun impjegat f'dik is-sengħa. Jeħtieġ li jkun hemm xi ħaġa aktar minn daqshekk; jeħtieġ li, per eżempju, ikun, b'raġun ta' l-impieg, qiegħed jakkwista xi ħaġa ġdida li ma kienx jaf qabel; xi ħaġa ġdida fis-sens li, jew ma kienx jaf xejn mis-sengħa tal-"printing", u tgħallem, per eżempju, jiġbed bil-makna, jew inkella kien jaf biss jikkomponi, u imbagħad, b'raġun ta' l-impieg, tgħallem jiġbed bil-makna. U jeħtieġ, dippjù, li jkun hemm xi ħadd li jkun qiegħed jgħallmu dak li ma jafx, għax altrimenti ma jkollhomx sens il-kliem ekwipollenti għall-kelma "learn", id est "to acquire knowledge", għax "knowledge" ġdid, biex takkwistaħ, hemm bżonn li jagħtihulek ħadd-ieħor;

Issa, fil-każ in ispeċje, dawn it-tnejn minn nies kienu ġa impjegati qabel band'oħra, kienu ġa jafu x-xogħol li kienu jagħmlu fl-impieg tagħhom ma' l-imputat, ma tgħallmu xejn ġdid, ma kien hemm ħadd min jgħallimhom xi ħaġa ġdida fl-arti tal-"printing", u l-prattika li ħadu ma' l-imputat ma kienetx affattu fis-sens li tgħallmu xi ħaġa tax-xogħol ta' stampa li qabel ma kienux jafu, iżda biss ħadu prattika iżjed, b'mod li l-"output" tagħhom żdied; u għalhekk l-imputat kien iżidhom fil-paga, mhux għax kienu qegħdin jagħmlu xi xogħol ġdid li qabel ma kienux jagħmlu;

Għalhekk, din il-Qorti hi ta' opinjoni li s-sempliċi prattika li ħadu ż-żewġ impjegati Damato u Ciappara fil-kors ta' l-impieg tagħhom ma' l-imputat, b'mod li żiedu l-"output" tagħhom, ma tistax, mingħajr ma' wieħed jisforza indebitament is-sens tal-liġi, tekwivali għal "receiving training in a calling", għax altrimenti ma kien ikun hemm bżonn xejn affattu dawn il-kliem fil-liġi, imma kien ikun biżżejjed li l-liġi tgħid li hu "learner" kull min ikun impjegat, u jkun ta' l-età ta' aktar minn erbatax u anqas minn dżatax il-sena; għax "va da sè" li kull min jeżerċita sengħa jipperfezziona ruħu fiha. Iżda l-liġi riedet li hu jkun qiegħed jiġi mgħallem; u biex ikun imgħallem jeħtieġ li jkun mgħal-

lem minn xi ħadd, u jeħtieġ li dak it-tagħlim jagħtieħ xi konjizzjoni ġdida — li ma kienx il-każ fil-fattispeċje;

L-inkonvenjenti li jsemmi l-Attorney General fir-rikors ta' l-appell ma humiex materja ta' l-interpreti tal-liġi, iżda tal-leġislatur;

Għalhekk din il-Qorti tiddeċidi;

Billi tiċħad l-appell tal-Prosekuzzjoni, u tikkonferma s-sentenza appellata.